

33. BÖLÜM

GEÇİŞ TEORİSİ

Canan SARI*

ARAF İBRAHİM MELEIS
(1942 -....)

Hemşireliğin bilimsel temele dayandırılması amacıyla pek çok kuram geliştirilmiştir. Bu kuramlardan biri de Araf İbrahim Meleis tarafından geliştirilen geçiş kuramıdır. Terim olarak geçiş; dönüşümlerin, değişimlerin, kayıp veya kazanımların tecrübe edildiği dönem olarak ifade edilmiştir. Geçiş sürecinde olan bir bireye ihtiyaçlarına uygun bütüncül yada bireysel bakım verilmesi gerekmektedir. Meleis'in geçiş kuramına göre hemşirelik; kişilerin yeni sürece geçiş döneminde sağlık ve iyi olma durumunu sağlayan sanat ve bilim olarak tanımlamıştır. Aynı zamanda hemşire kişilerin yaşadığı bu geçiş sürecinde yaşamlarına yardımcı olan kişidir. Meleis'e göre geçişin dört ayrı tipi bulunmaktadır. Bunlar; gelişimsel, durumsal, sağlık/ hastalık ve kurumsal geçişlerdir. Meleis'in geçiş teorisinin ana kavramları Geçişin doğası, Geçişin durumları, Yanıt şekilleri ve Hemşirelik terapötikleri'dir. Meleis'in kuramı; anneliğe geçiş, menapoza geçiş, yaşlılığa geçiş, ayrılık, boşanma, ailede sevilen birinin kaybı, göç gibi durumlarda yaşanan yeni sürece geçişte kullanılabilir.

KURAMCININ ÖZGEÇMİŞİ

Araf İbrahim Meleis 1942 yılında İskenderiye, Mısır' da doğmuştur. Meleis'in kendisi gibi hemşire olan annesi Mısır Syracuse Üniversitesi'nden hemşirelikte bilim lisansı alan ilk hemşiredir. Meleis'in annesi aynı zamanda Orta Doğu'nun

* Öğr. Gör., Trabzon Üniversitesi, Tonya Meslek Yüksekokulu, Sağlık Bakım Hizmet Bölümü
canan.sari@trabzon.edu.tr

SONUÇ

Geçiş kuramı hemşirelerin farklı geçiş deneyimlerini anlamalarını sağlamak için uygun bir araç gibi görünmektedir. Ayrıca, ebeveynlerine yeterli yardım ve destek sağlamak için hemşirelerin uygun strateji ve uygulamaları belirlemelerine yardımcı olma potansiyeline sahiptir. Bu önemlidir, çünkü Meleis'in de belirttiği gibi hemşirelerin önemli bir işlevi, insanlara yaşam geçişlerini yönetmelerinde yardımcı olmaktır.

KAYNAKLAR

1. <http://nursefacultyscholars.org/afaf-ibrahim-meleis>. Erişim tarihi: 12.03.2021.
2. <https://www.nursing.upenn.edu/live/profiles/69-afaf-meleis> Erişim tarihi: 10.01.2021
3. Gözütok Konuk T, Su S. Meleis'i Anlamak: Geçiş Kuramı . Genel Sağlık Bilimleri Dergisi. 2020; 2(2): 61-76.
4. Lenz B. The Transition from Adolescence to Young Adulthood: A Theoretical Perspective. The Journal of School Nursing. 2001;17(6):300-6.
5. Allen T, Williams LD. An Approach to Life Skills Group Work With Youth in Transition to Independent Living: Theoretical, Practice and Operational Considerations. Residential Treatment for Children & Youth.2012;29(4):324-42.
6. Cusson RM, Viggiano NM. Transition to the Neonatal Nurse Practitioner Role: Make the Change From the Side to the Head of the Bed. Neonatal Network: The Journal of Neonatal Nursing. 2002; 21(2): 21-8.
7. Meleis AI. *Transitions theory: middle- range and situation-specific theories in nursing research and practice*. Springer Publishing Company, New York, 2010.
8. Chick N, Meleis AI. *Transitions: A nursing concern*. In meleis (Ed.), *Transitions theory: Middlerange and situation-specific theories in nursing research and practice*. Springer, New York, 1986.
9. Schumacher K, Meleis AI. Transitions: A Central Concept in Nursing. Journal of Nursing Scholarship. 1994; 26(2): 119-127.
10. McKenna, H. (2005). *Theory and research: the relationship nursing theories and models*. New York: Taylor & Francis Group pp. 161-6.
11. Dündükcü Türk F, Taş Arslan F. Geçiş Kuramı Üzerine Anneliğe Geçişte İzlemsel Bir Olgu Çalışması. Genel Sağlık Bilimleri Dergisi. 2020; (2): 208-17.
12. Barimani M, Vikstrom A, Rosander M, Forslund Frykedal K, Berlin A. Facilitating and Inhibiting Factors in Transition to Parenthood - Ways in Which Health Professionals Can Support Parents. Scand J Caring Sci. 2017; 31(3): 537-46.
13. Körükcü Ö, Kabukcuoğlu K. Preterm Erken Membran Ruptürü Olan Gebelerin Anneliğe Geçişlerinin Meleis'in Geçiş Teorisine Göre İncelenmesi. Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi. 2014; 17(4): 253-60.
14. Öztürk Eyimaya A, Tezel A. Menopozal dönemin Meleis'in Geçiş Teorisi'ne göre incelenmesi. TJFMPC. 2020;14(4): 676-85.